

Nr 153.

Av herr **Linnér m. fl.**, om ökat statsbidrag till svenska vall- och mosskulturföreningen för anskaffande av konstgödselmedel.

Svenska vall- och mosskulturföreningen använder konstgödsel dels till sin egentliga försöksverksamhet och dels vid förevisningsfält och demonstrationsodlingar i landets olika delar. Inköpen av konstgödsel ha tidigare bekostats genom gåvor från konstgödselproducenterna men från och med budgetåret 1940/41 har särskilt statsbidrag utgått till inköp av konstgödseln, vilket statsbidrag uppgått till 25 000 kronor under vart och ett av budgetåren 1940/41 och 1941/42 samt till 34 000 kronor under budgetåren 1942/43 och 1943/44. På grund av de stegrade kostnaderna för konstgödseln har föreningen funnit sistnämnda anslag under budgetåret 1943/44 vara otillräckligt och till följd därav måst nedlägga ett stort antal välbehövliga förevisningsfält. Betydelsen av dessa fält, särskilt för upplysning bland de mindre jordbrukarna, har dock betygats bl. a. från representanter för de stora småbruksområdena i den norrländska skogsbygden. Fälten ha därigenom gagnat kanske framför allt den rationella myrodlingen.

Kostnaderna under budgetåret 1944/45 beräknas utan ökning av förevisningsfältens omfattning ligga minst omkring 111 procent högre än under budgetåret 1939/40, vilket motsvarar ett med omkring 28 000 kronor i jämförelse med budgetåret 1940/41 eller från 25 000 till 53 000 kronor ökat medelsbehov. Beträffande kostnadsberäkningen hänvisas till bifogade bilaga.

Föreningens styrelse har därför hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett till 53 000 kronor förhöjt anslag.

Lantbruksstyrelsen har yttrat, att med utgångspunkt från nu rådande prisläge och från den förbrukning av konstgödselmedel, vilken styrelsen räknat med, kunde anslagsbehovet beräknas öka med omkring 111 procent från anslaget 1940/41. Anslagsbehovet skulle således uppgå till omkring 53 000 kronor. Då statsmakterna ansett, att föreningens konstgödselbehov i huvudsak skulle täckas genom inköp med anlitanande av särskilt anvisade statsmedel och att sagda behov sålunda i regel icke skulle täckas genom mottagande av gåvor från enskilt håll, hölle lantbruksstyrelsen före, att goda skäl föreläge att beräkna förevarande anslagsbehov till begärt belopp. Lantbruksstyrelsen framhöll tillika, att de till följd av

krisförhållandena begränsade möjligheterna att erhålla konstgödsel för jordbrukets behov nu syntes ha ökats, varför det framstode såsom så mycket angelägnare att förevarande anslagsberäkning icke gjordes för knapp.

Departementschefen har i nuvarande läge funnit sig icke kunna tillstyrka någon höjning av anslaget.

Då emellertid föreningens verksamhet i hög grad är beroende på föreningens möjlighet att använda konstgödsel och kostnaderna härför icke kunna läggas på de enskilda jordbrukarna, synes det angeläget att konstgödselbehovet täckes genom statsmakterna. Av den verkställda beräkningen från såväl föreningen som lantbruksstyrelsen torde framgå, att detta icke kan ske med mindre anslaget höjes. Det torde böra tilläggas, att tack vare statsmakternas åtgärder för att frambringa inhemsk råvara tillgången på konstgödsel för föreningens behov icke lär lägga hinder i vägen.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att det av Kungl. Maj:t föreslagna särskilda bidraget till Svenska vall- och mosskulturföreningen för anskaffande av konstgödselmedel för budgetåret 1944/45 måtte bestämmas till 53 000 kronor.

Stockholm den 21 januari 1944.

S. Linnér.

Carl Beck-Friis.

P. J. Näslund.

H. Sten.

Bilaga.

| Ar | Superfosfat omräknat i | | Kali | | Salpeter (kalk) | |
|-------------------|---|----------|----------------------------------|----------|-----------------|----------|
| | kg fosforsyra per 1/11 pris per 100 kg fosforsyra | rel. tal | 40—42 % per 1/11 pris per 100 kg | rel. tal | pris per 100 kg | rel. tal |
| 1939 | 37: 50 | 100 | 12: 85 | 100 | 16: 55 | 100 |
| 1940 | 53: 75 | 143 | 16: 00 | 124 | 17: 05 | 103 |
| 1941 | 52: 00 | 139 | 16: 00 | 124 | 20: 95 | 126 |
| 1942 | 93: 33 | 249 | 18: 50 | 144 | 21: 00 | 126 |
| 1943 | 106: 33 | 283 | 20: 80 | 162 | 24: 75 | 150 |
| Stegring fr. 1939 | | 183 % | | 62 % | | 50 % |

Procentuell förbrukning av vart och ett av ovanstående tre konstgödselslag (% av totalantalet förbrukade viktsenheter).

| Ar | Superfosfat | Kali | Salpeter | S:ma |
|----------|-------------|--------|----------|-------|
| 1939 | 44,1 % | 26,5 % | 29,4 % | 100 % |
| 1940 | 50,0 % | 25,9 % | 24,1 % | 100 % |
| 1941 | 46,8 % | 24,9 % | 28,3 % | 100 % |
| 1942 | 41,1 % | 28,5 % | 30,4 % | 100 % |
| 1943 | 37,0 % | 27,0 % | 36,0 % | 100 % |
| Medeltal | 43,8 % | 26,6 % | 29,6 % | 100 % |

Procentuell stegring av föreningens konstgödselkostnader i anslutning till ovanstående.

| | | |
|------------------|--------------------------|------------------------------|
| 43,8 % | av varorna (superfosfat) | ha stigit med 183 % = 80,2 |
| 26,6 % | » » (kali) | » » » 62 % = 16,5 |
| 29,6 % | » » (salpeter) | » » » 50 % = 14,8 |
| 100 % av varorna | | ha stigit med S:ma = 111,5 % |

På grund av att fosforhalten i det för året tillhandahållna superfosfatet sänkts med c:a 5 % fosforsyra har detta konstgödselslag omräknats i förhållande till fosforsyreinnehålllet.